

Model 5 (indkomstskattemodellen)

Endelig opstilles en model, der bygger på, at man udskriver arbejdsgiverafgiften på det grundlag, hvorpå der i forvejen udskrives indkomstskat af selskaber. Afgiften vil reelt blot blive et tillæg til selskabsskatteprocenten for virksomheden. Arbejdskraftforbruget vil således slet ikke komme til at indgå i grundlaget for afgiftens beregning, men alene virksomhedens overskud.

Indkomstskattemodellen medfører ikke som momsmodellen (model 3) afgiftsfritagelse for eksportindtægter, og modellen får tilsyneladende en kort levetid i udvalgets overvejelser.

Modellerne kan alle i større eller mindre grad kombineres, men det er vurderingen, at det skaber problemer, hvis man kombinerer de forskellige modeller.

I forbindelse med opstillingen af modellerne udtaler arbejdsgruppen, at en foreløbig vurdering siger, at model 1, 4 og 5 ikke vil være i strid med EF's regler, mens model 2, og måske model 3, vil kunne indebære problemer i relation til EF. Dette vil imidlertid blive undersøgt nærmere.

De fem modeller bliver nu nærmere vurderet af embedsmandsgruppen med henblik på at finde den mest fordelagtige i relation til forbedringen af erhvervenes konkurrenceevne m.v.

I notat fra Skatteministeriet af 14. september 1987 om omlægningen af arbejdsgiverafgifterne via en momsmodel (jf. ovenfor), siges det, at »en omlægning af de nuværende arbejdsgiverafgifter til et bidrag af momsgrundlaget vil kunne baseres på oplysninger, som allerede er i toldvæsenets registre«. Om virkningerne for import og eksport hedder det i notatet blandt andet:

»Omlægningen af arbejdsgiverafgiften til bidrag af momsgrundlaget vil kunne gennemføres således, at det fuldt ud følger momsgrundlaget. Konsekvensen heraf vil blive, at de virksomheder, som udelukkende producerer til hjemmemarkedet, vil blive belastet af bidraget fuldt ud, idet hele værditilvæksten anvendes på hjemmemarkedet.

De virksomheder, som udelukkende leverer importerede varer til forbrug her i landet, vil blive belastet fuldt ud med bidraget. Fordelen

vil blive mærkbar for de virksomheder, der eksporterer deres produktion, eller de virksomheder, der foretager store investeringer. Jo større eksport, jo mindre momsgrundlag og dermed mindre bidrag.«

Og videre siges det i notatets punkt 5:

»Det kan måske i en række tilfælde virke noget anstødeligt, at det sidste led i en produktionskæde her i landet får godtgjort et beløb, som er blevet opkrævet hos de øvrige led. Her til bemærkes, at omlægningen af de nuværende arbejdsgiverafgifter til bidrag af momsgrundlaget vil have en devalueringens lignende virkning, idet importpriserne stiger, medens eksportpriserne nedsættes.«

Skatteministeriets notat indgår i de videre forhandlinger, og arbejdsgruppens interesse samler sig i høj grad om model 3 (momsmodellen), der efterfølgende bliver omdøbt til omlægningsmodellen. Sidstnævnte betegnelse dækker over, at arbejdsgiverafgifterne bliver kraftigt beskåret og omlagt til et arbejdsmarkedsbidrag (ambi) på momsgrundlaget.

Indledende EF-retlige vurderinger

Inden arbejdsgruppen foretager et egentligt valg mellem de forskellige modeller, foreligger der en række foreløbige vurderinger af de EF-retlige spørgsmål. De vigtigste af disse vurderinger skal kort nævnes.

Det Økonomiske Sekretariat udarbejder i september 1987 et notat vedrørende EF's regler for statsstøtte, der giver en vurdering af model 2, der omhandler en branchedifferentiering af arbejdsgiverafgifterne (modellen kaldes senere differentieringsmodellen), således at der f.eks. ikke betales (fuld) arbejdsgiverafgift for udlandskonkurrerende erhverv. Det konkluderes i notatet,

»at det formentlig ikke er sandsynligt, at en ordning, hvor udlandskonkurrerende erhverv fritages for arbejdsgiverafgifter, kan godkendes af EF-Kommissionen som værende i overensstemmelse med EF's regler om statsstøtte. Det kan ikke udelukkes, at Kommissionen vil opfatte ordningen i lighed med ordninger for eksportstøtte, hvilket udelukker godkendelse. Selv hvis det anerkendes, at ordningen ikke